

Centre for
Economic
Recovery

Gradus
Research
Company

МІГРАЦІЯ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ НАСТРОЇ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ – перша хвиля дослідження

Аналітичний звіт

Травень 2022

*«Публікація підготовлена за фінансової підтримки Європейського Союзу. Її зміст є виключною відповідальністю Центру економічного відновлення, НДО та Gradus Research і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу».

Метод збору інформації: самозаповнення анкет у мобільному додатку.

Цільова група дослідження: чоловіки та жінки віком від 18 до 60 років, що на момент початку війни проживали в містах з населенням 50 тис. жителів та більше.

Кількість результативних інтерв'ю:
1 хвиля – 2083.

Період опитування:
1 хвиля – 20-22 травня

ВИСНОВКИ (1/2)

Дії українців* під час повномасштабної війни

- **63% українців* залишилися на місцях свого постійного проживання.** Таких значно більше серед мешканців Західного (81%), Центрального (78%) та Південного (69%) регіонів та менше серед мешканців Східного регіону (33%).
- Решта українців* (37%) були **змушені покинути своє постійне місце проживання.** 12% з них вже повернулися додому (більшою мірою це кияни та мешканці Північного регіону – 26% та 19%), а чверть (25%) продовжують перебувати далеко від домівки (серед мешканців Східного регіону ця частка є найвищою – 61%).
- Серед **тих, хто мігрували:** 56% **виїжджали до іншої області України,** 26% - **за кордон,** а 18% - **мігрували в межах своєї області.**
- У разі загострення ситуації 55% тих, хто залишився в Україні, **хочуть лишатися там, де вони перебувають зараз,** 19% - переміщатися далі від епіцентру в межах України, а 12% – переміщатися за кордон.
- Близько половини (46%) респондентів декларують відсутність можливості змінити своє місце перебування. Водночас кількість людей, які мають **можливість мігрувати, є більшою за кількість охочих.** 28% можуть мігрувати всередині країни, а 18% - можуть виїхати за кордон.
- Переважна більшість (73%) тих, хто наразі перебуває за кордоном, **прагне повернутися в Україну** за першої ж можливості, 12% - хочуть залишитися жити в іншій країні. Якщо говорити про можливість залишитися проживати закордоном, то 58% респондентів декларують, що мають таку можливість, тоді як 22% її не мають та будуть повертатися додому за першої ж нагоди.
- 83% тих, хто мігрував в межах України, **прагнуть повернутися додому** як тільки там стане безпечно, тоді як залишитися на новому місці бажають 7% респондентів. При цьому наявність можливості проживати на новому місці декларують 39% внутрішньо переміщених осіб, а 49% - її не мають.

ВИСНОВКИ (2/2)

Вплив повномасштабної війни на життя

- **Українці* наразі найбільше потребують гроші та доступ до роботи** – так зазначили 66% та 44% відповідно. Мешканці Східного, Південного та Північного регіонів декларують потребу у значній кількості речей.
- Власне **фізичне та ментальне здоров'я українці* оцінюють переважно на незадовільному рівні**: відсутність проблем зі здоров'ям декларують лише 39% та 38% респондентів відповідно.
- Близько чверті (26%) респондентів декларують отримання **гуманітарної допомоги від української держави**. Переважно респонденти отримували їжу, гроші, засоби гігієни та одяг. Коли йдеться про **достатність допомоги**, то думки розділися: 44% вважають її достатньою, а 48% – недостатньою.
- Серед тих, хто виїхав за кордон, **54% отримували гуманітарну допомогу від держави, де вони знаходилися**. Переважно це їжа, гроші, засоби гігієни, одяг, а також тимчасове житло. Більшість (75%) оцінила цю допомогу як достатню.

Сприйняття повномасштабної війни з Росією

- **Більшість респондентів високо оцінюють ефективність дій уряду у воєнному протистоянні**. Так, загалом дії української влади від початку війни Росії проти України 68% опитаних оцінили як ефективні. Окрім цього, 72% вважають ефективними дії влади у царині військового захисту країни від агресора.
- Якщо говорити про **економічне регулювання**, то **майже половина** опитаних (47%) вважають, що дії держави у цьому напрямку є **ефективними**.
- Дещо **гірша оцінка** дій влади в контексті допомоги громадянам, які **втратили роботу та дохід** під час війни – лише третина (31%) оцінила ці дії як ефективні; 44% вважають їх неефективними.
- **Найвищий рівень довіри** характерним є для **Збройних Сил та Президента України** – їм довіряють 62% і 49% українців* відповідно.

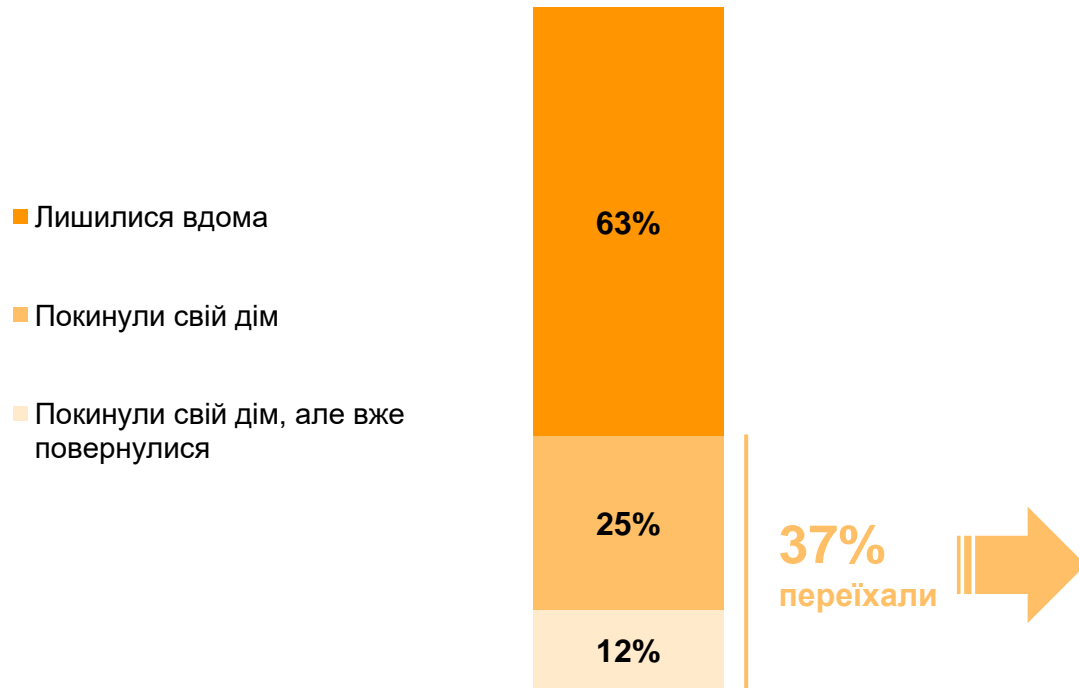
ДІЇ УКРАЇНЦІВ* ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18-60 років, які користуються смартфонами

ПЕРЕМІЩЕННЯ УКРАЇНЦІВ* ЧЕРЕЗ ПОВНОМАСШТАБНУ ВІЙНУ

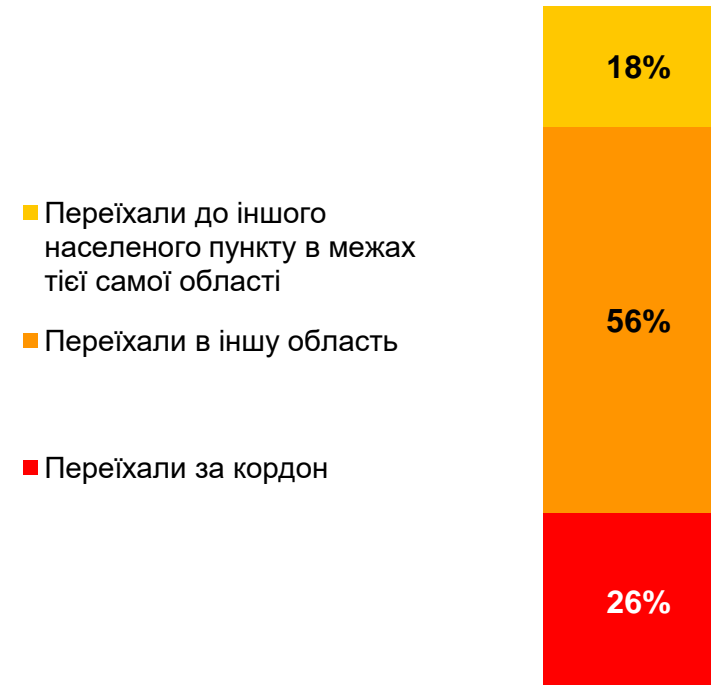
Переважна більшість (63%) українців* залишалася на своєму постійному місці проживанні з початку повномасштабної війни Росії з Україною; решта аудиторії (37%) змінювали своє місце проживання, з яких 12% респондентів вже повернулися додому. Найчастіше респонденти виїжджали до іншої області в межах України (56%) або за кордон (26%); менше чверті (18%) опитаних мігрували в межах своєї області.

Переміщення українців* через війну

База: всі респонденти, N= 2083

Напрямок переміщення

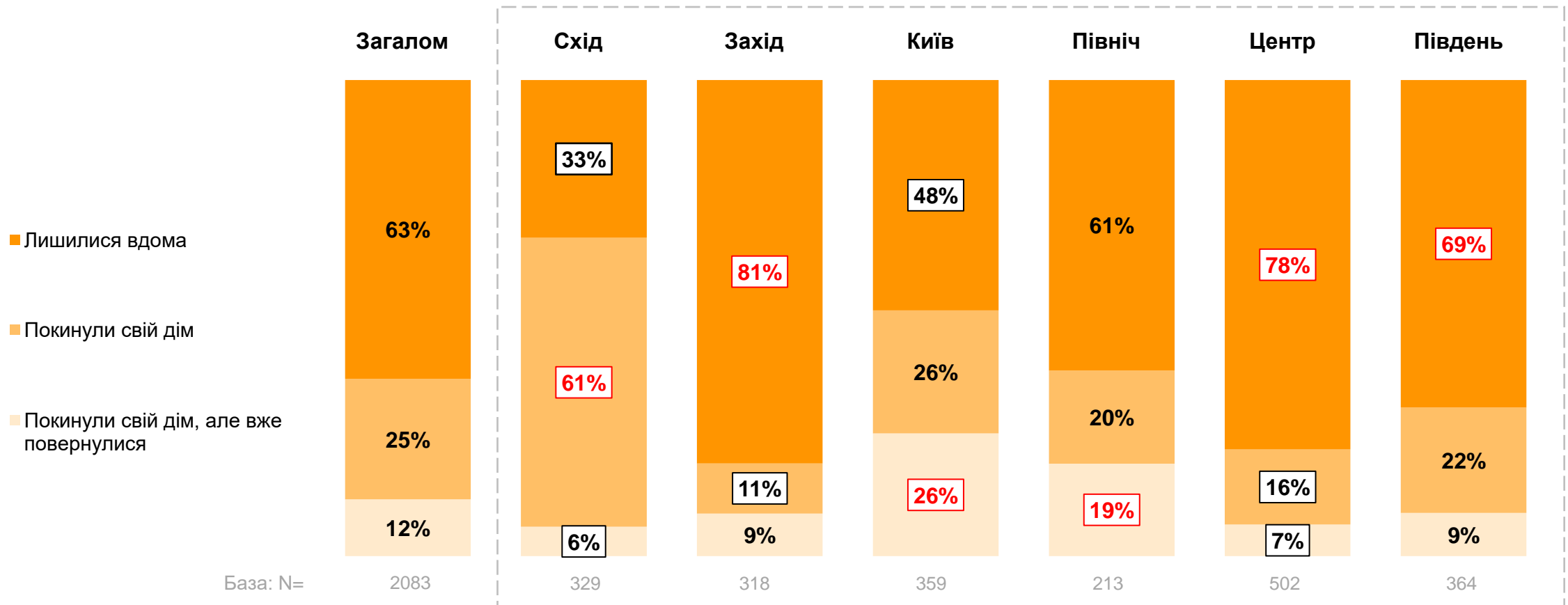
База: респонденти, що переїхали, N= 776

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18-60 років, які користуються смартфонами
Яка з наведених нижче фраз найкраще відображає Ваші дії в ситуації війни Росії проти України:
В якому напрямку Ви були змушені переїхати:

ПЕРЕМІЩЕННЯ УКРАЇНЦІВ* ЧЕРЕЗ ПОВНОМАСШТАБНУ ВІЙНУ

у регіональному розрізі

Частіше свої домівки покидали мешканці Східного регіону, тоді як мешканці Західного, Центрального та Південного регіону, навпаки, залишалися на своєму постійному місці проживанні. Почали повертатися додому кияни та мешканці Північного регіону.

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18-60 років, які користуються смартфонами
База: всі респонденти
Яка з наведених нижче фраз найкраще відображає Ваші дії в ситуації війни Росії проти України:

Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом.

РЕЛОКАЦІЯ У РАЗІ ЗАГОСТРЕННЯ СИТУАЦІЇ. БАЖАННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ

У разі загострення ситуації більше половини (55%) респондентів, які залишилися вдома чи змінили своє місце проживання в межах України, мають намір залишитися на своєму поточному місці перебування; переїхати хочуть менше третини (31%) опитаних (з них 19% - в межах України, а 12% - за кордон). При цьому респонденти рівною мірою декларують як про наявність можливостей для переїзду, так і про їхню відсутність – 46% vs 46%. Серед тих, хто має можливість переїхати, 28% можуть зробити це в межах України. 18% мають можливість виїхати за кордон.

У разі загострення ситуації

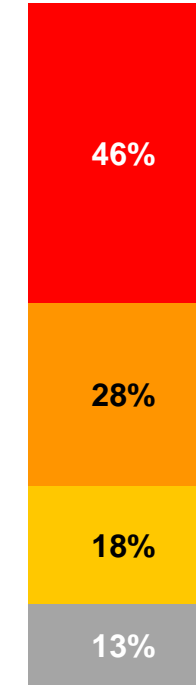
хочуть...

- Хочуть залишатися там, де зараз перебувають
- Хочуть переміститися далі від епіцентру гарячих подій в межах України
- Хочуть переміститися за кордон
- Важко відповісти

Можливості переміщення у разі загострення ситуації

- Не мають можливості куди-небудь переміститися; залишаться там, де зараз перебувають
- Мають можливість переміститися далі від епіцентру гарячих подій в межах України
- Мають можливість переміститися за кордон
- Важко відповісти

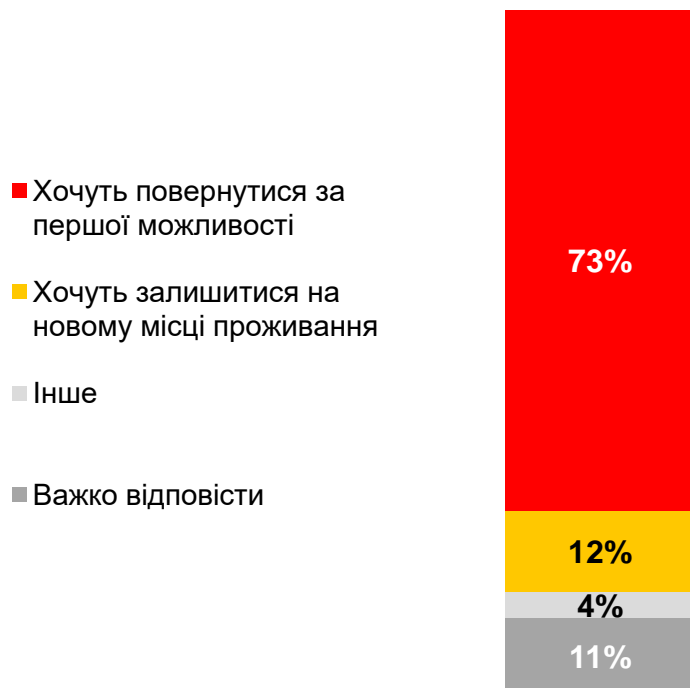

БАЖАННЯ ЩОДО ПОВЕРНЕННЯ З-ЗА КОРДОНУ. МОЖЛИВОСТІ ТАМ ЗАЛИШИТИСЯ

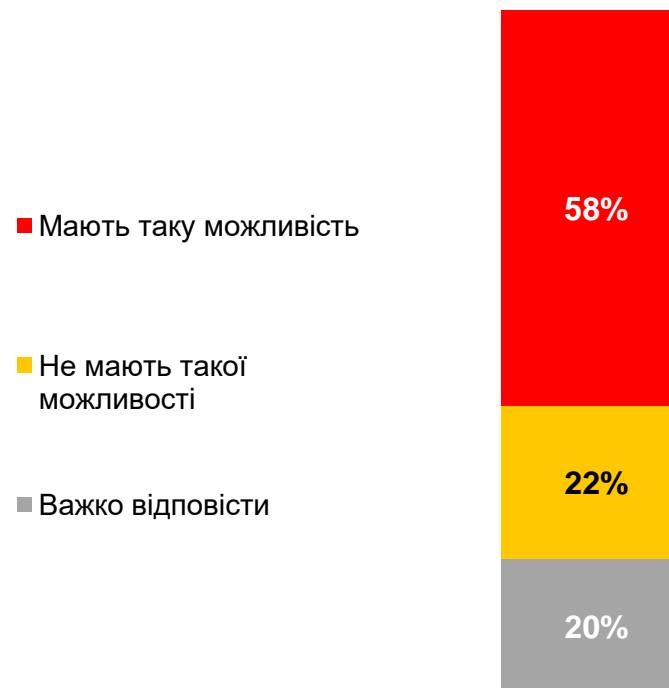
73% тих, хто виїхали за кордон та ще не повернулися в Україну, прагнуть повернутися додому за першої ж можливості, 12% - мають бажання залишитися на новому місці проживання.

Водночас більше половини (58%) респондентів зазначають наявність у них можливості залишитися проживати за кордоном; 22% зазначають відсутність такої можливості.

Бажання щодо повернення з-за кордону

Можливість там залишитися

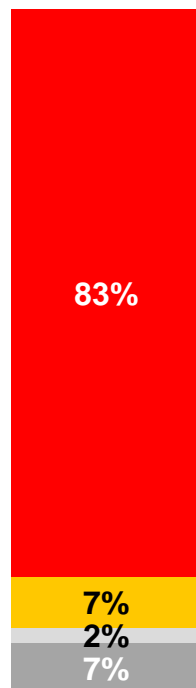

БАЖАННЯ ВПО* ЩОДО ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ. МОЖЛИВОСТІ ЗАЛИШИТИСЯ НА НОВОМУ МІСЦІ

83% респондентів, які покинули свою домівку та переїхали на нове місце проживання в межах України, хочуть повернутися додому за першої ж можливості у разі припинення там бойових дій, тоді як залишитися на новому місці прагнуть 7% респондентів. Якщо говорити про можливість залишитися проживати на новому місці, то наявність подібної можливості декларують 39%, тоді як 49% - її не мають.

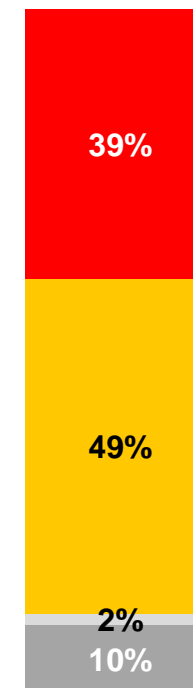
Баžання щодо повернення додому

- Хочуть повернутися за першої можливості
- Хочуть залишитися на новому місці проживання
- Інше
- Важко відповісти

Можливість залишитися на новому місці

- Мають таку можливість
- Не мають такої можливості
- Інше
- Важко відповісти

*ВПО - внутрішньо переміщені особи

База: респонденти, що переїхали у межах України і ще не повернулися, N = 361

Чи маєте Ви бажання повернутися на своє постійне місце проживання у разі припинення там бойових дій?

Чи маєте Ви можливість залишитися проживати на своєму новому місці проживання у разі припинення бойових дій на Вашому постійному місці проживання?

ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ НА ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ*

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18-60 років, які користуються смартфонами

НАЙБІЛЬШІ ПОТРЕБИ

Найбільшу потребу респонденти та члени їхніх сімей наразі відчувають у грошах (66%) та доступі до роботи (44%).

НАЙБІЛЬШІ ПОТРЕБИ

у регіональному розрізі

Гроші та доступ до роботи є тими речами, потребу в яких найбільше відчувають усі групи. Мешканці Східного та Південного регіонів, як правило, мають більші (та різноманітніші) потреби.

	Загалом	Схід	Захід	Київ	Північ	Центр	Південь
Гроші	66%	66%	59%	63%	68%	67%	73%
Доступ до роботи	44%	56%	30%	44%	53%	41%	46%
Продукти	25%	32%	23%	20%	20%	23%	34%
Безпечне місце проживання	22%	28%	14%	19%	28%	17%	27%
Доступ до медичного обслуговування	14%	26%	13%	13%	9%	10%	12%
Медикаменти	13%	19%	10%	9%	9%	11%	21%
Житло	11%	26%	5%	7%	6%	9%	12%
Можливість виїхати за кордон	11%	8%	12%	9%	7%	14%	11%
Доступ до освіти	10%	11%	13%	10%	9%	8%	12%
База: N=	2083	329	318	359	213	502	364

База: всі респонденти
У чому Ви чи Ваша родина відчуває якнайбільше потреби на сьогодні?

Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом.

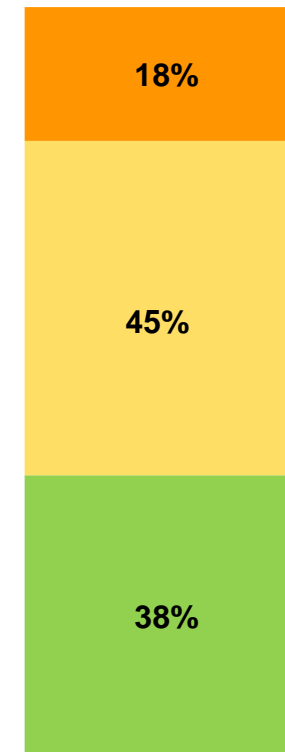
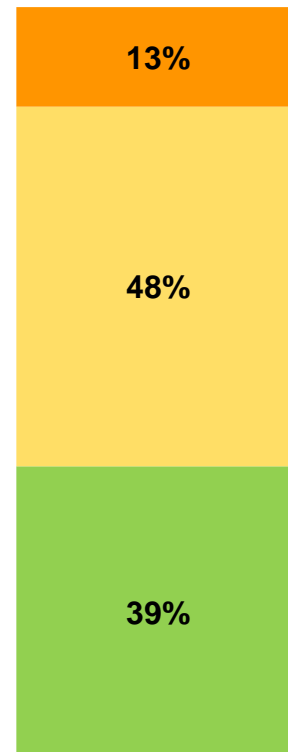
СУБ'ЄКТИВНА ОЦІНКА СТАНУ ЗДОРОВ'Я

Близько половини опитаних декларують наявність певних проблем із фізичним (48%) та ментальним (45%) здоров'ям; близько третини не мають проблем зі здоров'ям (39% та 38% відповідно), а 13% та 18% опитаних, навпаки, мають багато проблем (за власною оцінкою).

Стан фізичного здоров'я

Стан ментального здоров'я

- Мають багато проблем зі своїм здоров'ям (0+1+2+3+4 бали)
- Мають деякі проблеми зі своїм здоров'ям (5+6+7 балів)
- Не мають проблем зі своїм здоров'ям (8+9+10 балів)

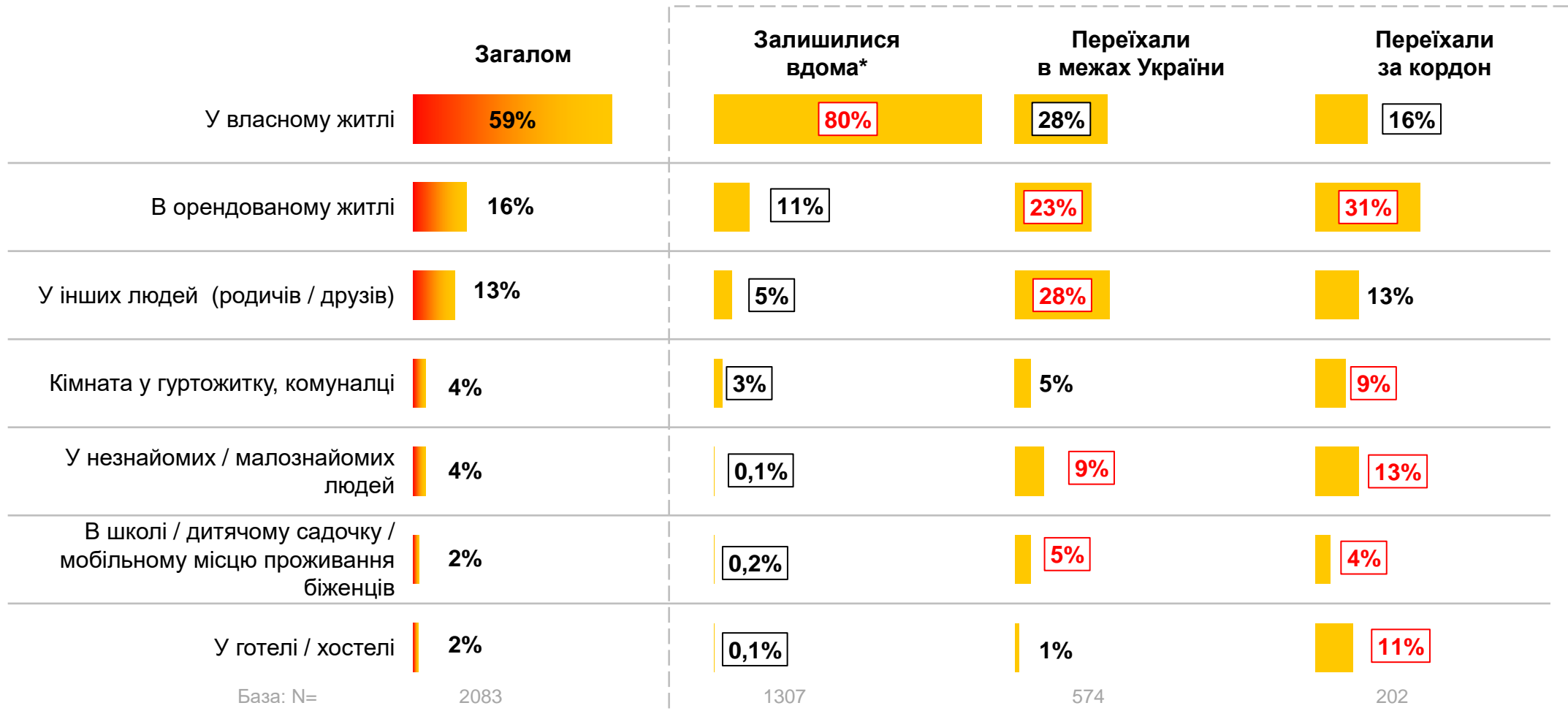

База: всі респонденти, N = 2083

Оцініть, будь ласка, стан свого фізичного здоров'я. Дайте відповідь за шкалою від 0 до 10, де 0 означає 'з моїм фізичним здоров'ям багато проблем', а 10 - 'з моїм фізичним здоров'ям взагалі немає проблем'. Оцініть, будь ласка, стан свого психічного (ментального) здоров'я. Дайте відповідь за шкалою від 0 до 10, де 0 означає 'з моїм психічним здоров'ям багато проблем', а 10 - 'з моїм психічним здоров'ям взагалі немає проблем'.

ПОТОЧНЕ МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ

Переважає більшість (59%) аудиторії декларує проживання у власній домівці. Серед тих, хто залишився у своєму населеному пункті, цей показник є найвищим (80% vs 59%), тоді як ті, хто мігрував всередині України чи закордон, частіше знаходили собі інші місця для проживання, зокрема шляхом оренди чи проживання разом із родичами та друзями (особливо релевантно для ВПО).

*"Вдома" тут означає населений пункт, де знаходиться постійне місце проживання респондента.

База: всі респонденти

Скажіть, будь ласка, де Ви зараз проживаєте:

 Статистично значущі відмінності **вище / нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом.

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА ВІД **УКРАЇНСЬКОЇ** ДЕРЖАВИ

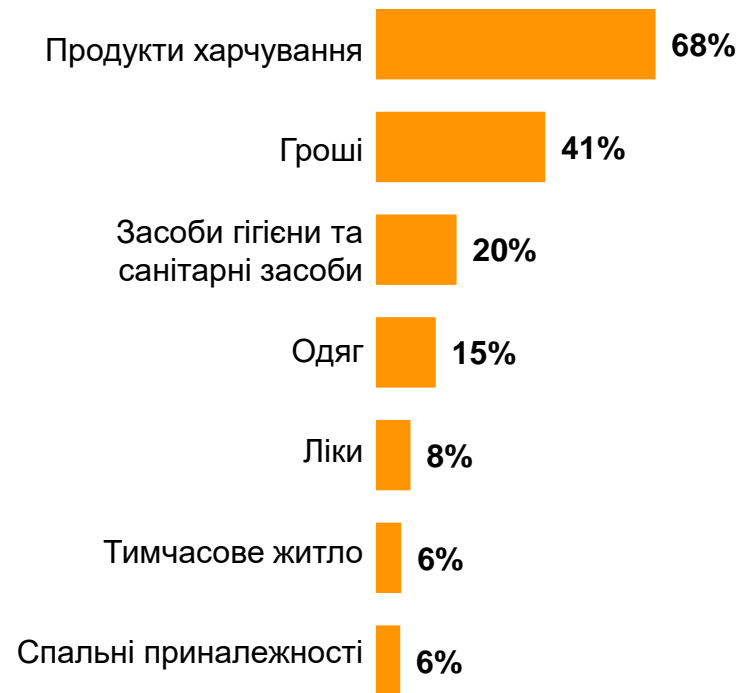
26% українців отримували гуманітарну допомогу від держави з початку повномасштабної війни. Здебільшого ця допомога охоплює їжу, гроші, засоби гігієни й одяг. Серед тих, хто отримував гуманітарну допомогу від українського уряду, 44% вважають її достатньою, а 48% – недостатньою.

Чи отримували:

База: всі респонденти
N=2083

Форма допомоги

База: респонденти, що отримали допомогу від української держави, N=544

Чи була достатньою:

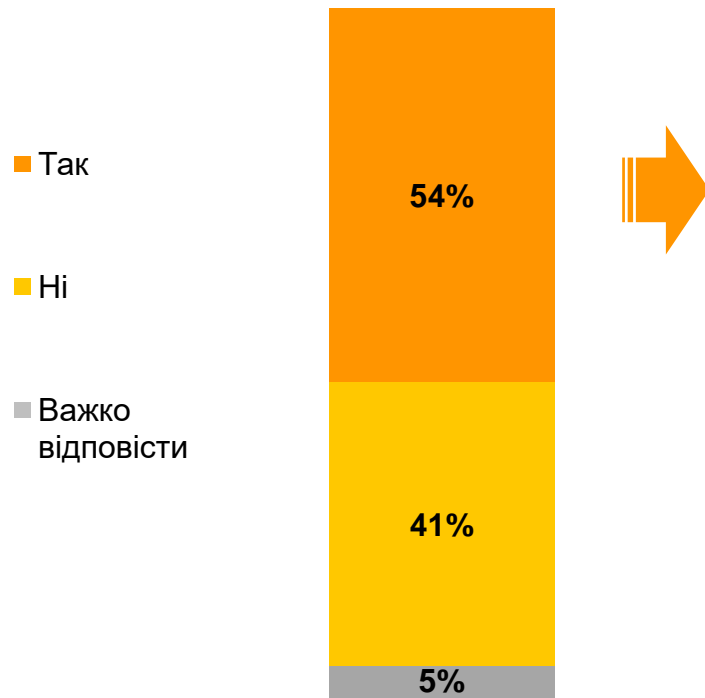
База: респонденти, що отримали допомогу від української держави, N=544

Чи отримували Ви чи Ваша родина гуманітарну допомогу від української держави?
Яку гуманітарну допомогу від української держави Ви чи Ваша родина отримали?
Як Ви оцінюєте надану Вам чи Вашій родині гуманітарну допомогу від української держави?

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА ВІД ІНШИХ ДЕРЖАВ

Серед українців, які переїхали за кордон після початку війни, 54% отримували гуманітарну допомогу від держави, в якій перебували. Найчастіше респонденти отримували їжу, гроші, тимчасове житло, засоби гігієни та одяг. При цьому 75% оцінили цю допомогу як достатню.

Чи отримували:

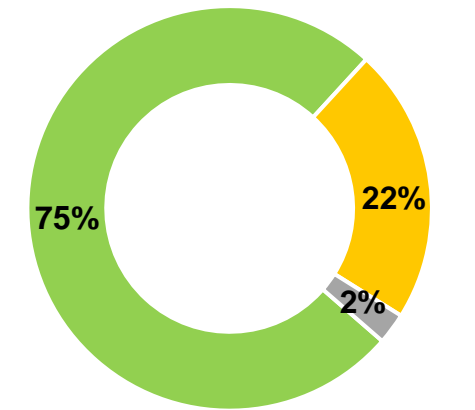
База: респонденти, що переїхали за кордон, N=202

Форма допомоги

База: респонденти, що отримали допомогу від іноземної держави, N=109

Чи була достатньою:

- Достатня (цілком+скоріше)
- Не достатня (зовсім+скоріше)
- Важко відповісти

База: респонденти, що отримали допомогу від іноземної держави, N=109

Чи отримували Ви чи Ваша родина гуманітарну чи фінансову допомогу від держави, де Ви проживаєте зараз? Яку гуманітарну допомогу Ви чи Ваша родина отримали від держави, де Ви проживаєте зараз? Як Ви оцінюєте надану Вам чи Вашій родині допомогу від держави, де Ви проживаєте?

**СПРИЙНЯТТЯ
ПОВНОМАСШТАБНОЇ
ВІЙНИ З РОСІЄЮ**

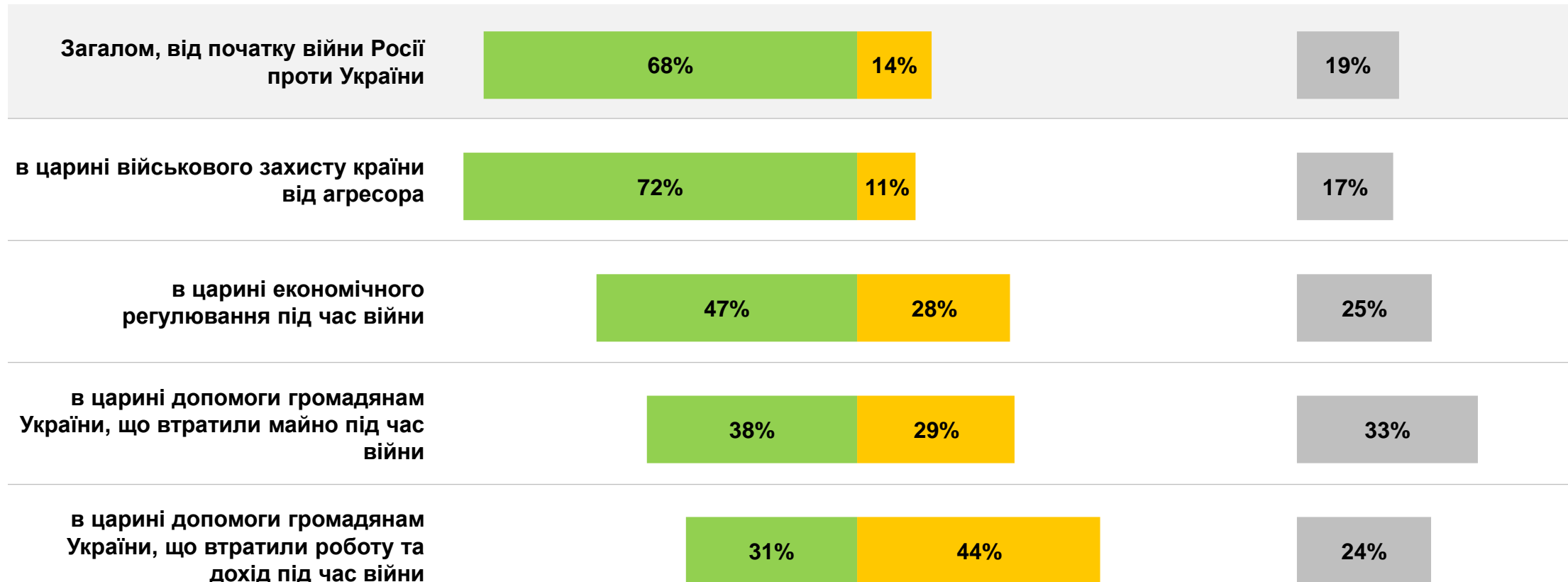

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ...

Більш ніж дві третини респондентів (68%) оцінюють дії української влади від початку війни Росії проти України як ефективні. Зокрема, найвищу оцінку ефективності (72%) опитані дають діям влади в царині військового захисту країни від агресора. Менш ніж половина респондентів також вважає ефективними дії влади щодо регуляції економіки та допомоги тим, хто втратили майно у наслідок війни (47% та 38% відповідно). Найнижча оцінка (31%) ефективності стосується допомоги тим, хто втратили роботу та дохід під час війни.

Ефективні (дуже+скоріше) Неefективні (дуже+скоріше)

Важко відповісти

База: всі респонденти, N = 2083

Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади: від початку війни Росії проти України / в царині військового захисту країни від агресора / в царині економічного регулювання під час війни / в царині допомоги громадянам України, що втратили майно під час війни / в царині допомоги громадянам України, що втратили роботу та дохід під час війни?

ДОВІРА ІНСТИТУЦІЯМ

Найбільше українці* довіряють Збройним силам, Президенту та волонтерським організаціям.

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18-60 років, які користуються смартфонами

База: всі респонденти, N = 2083

Кому Ви довіряєте з перелічених нижче державних та громадських інституцій?

СТРУКТУРА ВИБІРКИ

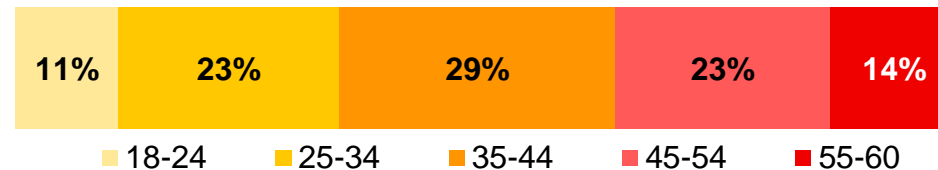

СТРУКТУРА ВИБІРКИ

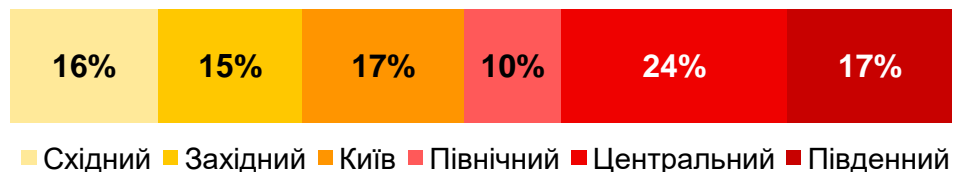
Стать

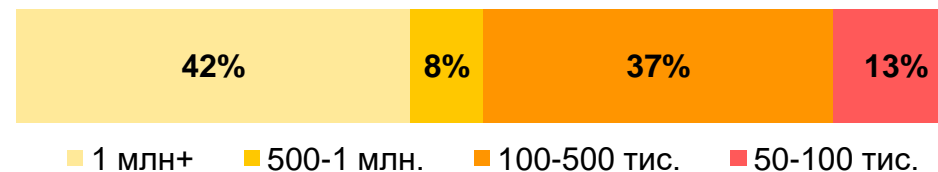
Вік

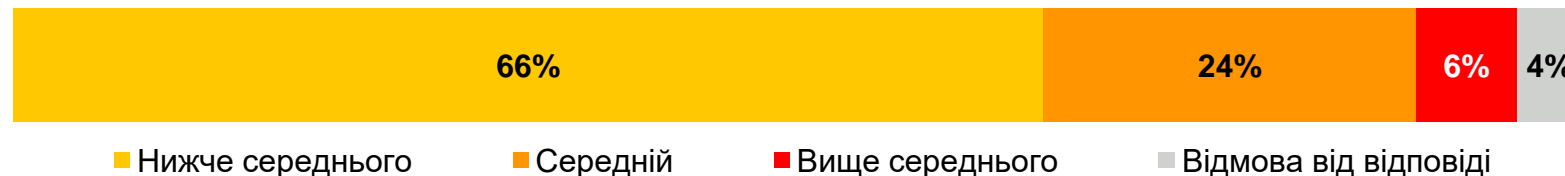
Регіон (до війни)

Розмір населеного пункту

Матеріальний статус

MOVING FORWARD
TOGETHER

Centre for
Economic
Recovery

Gradus
Research
Company

Advanter

